СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 106. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 7 травня 1934. VOL. XLII. No. 106. Jersey City, N. J., Monday, May 7, 1934. THREE CENTS.

ДЖАНСОН ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВОРОГАМИ „НАЙРИ"

УРЯД БОЇТЬСЯ КАМПАНІЇ ПРОТИ ПРОГРАМИ.

КОЛОМБОС (Огайо). — Генерал Джансон, головний адміністратор відбудови краю, виголосив тут на масовому вічу в „Огайо Стейт Фейр Стедіюм" промову про заходи уряду коло відбудови краю. Генерал Джансон остерігав слухачів, що проти „Найри" йде сильна кампанія. Щоправда, говорив він, опозиція тепер іще не численна, але вона розраховує на те, що розібє сили прихильників та повалить усі заходи уряду. Опозиція не має чисельної сили, але має силу маєтку й впливів.

Джансон далі показував на неможливість переведення такої справи, як відбудова краю, примусом, поліцією і карами. Відбудова краю може бути переведена тільки при добровільній співпраці всіх громадян краю, як кождий з них зголоситься доложити зі свого боку певну частину праці й жертви.

ПРЕЗИДЕНТ ДУМАЄ ПОЛАГОДИТИ СПРАВУ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що цими днями вишле до конгресу письмо про воєнні довги.

Яке припоручення чи пораду дасть президент у цьому листі, не виявлено.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЇЖДЖАЄ НА ПОХОРОН ВУДИНА.

НЮ ЙОРК. — Президент Рузвелт виїхав у суботу рано з Вашингтону до Ню Йорку, щоби взяти участь у похороні бувшого секретаря скарбу, Віліємса Вудина.

СУД В ОБОРОНІ СТРАЙКУ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Стейтовий апеляційний суд розглядав відклик Американської Федерації Праці проти рішення нижчого суду в справі позву підприємства Бейон Текстіл Корпорейшен. Підприємство пізвало було пікети юнії робітників фабрик шовку та добилося судової заборони проти пікет.

Коли Федерація Праці представила цю справу перед апеляційний суд, то цей суд вирішив, що нижчий суд помилився, бо робітникам вільно організуватися в юнію та виставляти пікети, якщо вони роблять це в мирний спосіб.

БИЗНЕСМЕНИ КРИТИКУЮТЬ УРЯДОВІ ЗАХОДИ.

ВАШИНГТОН. — Конвенцію Торговельної Палати Злучених Держав закінчено ухваленням довгої низки резолюцій, з котрих більшість відноситься до політики уряду коло відбудови краю.

Палата заявилася за злагодження законів про банки та закона про обмеження біржевої спекуляції. Заявилася також за політику президента Рузвелта в справі срібла і тариф на заграничні товари.

КРИТИКУЮТЬ ПОЧТОВУ МАРКУ.

ВАШИНГТОН. — Почтовий уряд дістав багато листів з критикою на почтову марку з рисунком звісного образу маляра Ґвислера „Матір", котру видав недавно почтовий уряд для звеличення матери.

Артисти критикують марку з артистичного боку як „покалічення" образу. Кажуть, що рисунок дуже грубий та що з нього пропущено багато суцільних рисок. Іќші знову протестують проти того, що на рисунку додано річи, яких нема в оригіналі. Питається один маляр, пощо на рисунку марки додано 10-центову вазу з квітами, якої нема на образі.

ПОЖЕЖА ВЕЛИКОЇ ПЕРЕГОНОВОЇ СТАЙНІ.

ЛУЇСВІЛ (Кентокі). — В самий передодень великих перегонів погоріли дві стайні коло перегонового шляху Черчил Давнс. Хоч ні один кінь не згорів, то пожежа викликала велике розяреня серед людей, котрі люблять ходити на перегони.

Як пожежа починалася, в стайнях було 80 коней. Погоріло все уладження стаєн, яке звичайно буває по стайнях з перегоновими кіньми.

ПАНІ РУЗВЕЛТОВА ХВАЛИТЬ ЮНІЇ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Пані Рузвелтова, жінка президента Злучених Держав, говорила тут на бенкеті влаштованім з приводу конвенції організації „Йонг Вименс Крісчен Асосіейшен". Бесідниця радила присутнім жінкам, заки підуть проповідувати, занятися наперед своїм власним домом та вичистити промисл і політику. Вона заявилася далі за мир та хвалила великі заслуги, які робітничі юнії зробили для краю.

Конвенція ухвалила резолюцію, що набудуче не мається ставити урядникам місцевих відділів організації релігійних вимогів, як це було досі.

ПРИГОДА ВІЛЬГИ.

НЮ ЙОРК. — Одна поліційна стація дістала кілька телефонічних вісток про пригоди вільги (робін) в Боро Парк. Як висланий зі стації поліцай прибув до парку, він побачив велику юрбу народу коло дерева, а на дерево спинався один студент. Показалося, що птиця десь замотала собі на ногу шнурок, а цей зачепився за галузку дерева й не давав їй летіти. Студент увільнив птицю з неволі, але пані, що її першою побачила, взяла птицю до себе домів.

ДУМАЮТЬ ЗАКОНОМ ПОПРАВЛЯТИ ЗІР.

Серед нюйорських лікарів почався рух за законну поправу зору. Кажуть лікарі, що зір людини залежить у значній мірі від дідичних чинників. Тому вони радять, щоб усі кандидати до подружа давали собі оглядати очи, щоби переконатися, чи не мають вони очних хиб, які можуть бути передані потомкам.

ПОДІЇ У ВІВСЮ.

До львівського „Нового Часу" доносять з Вівся, підгаєцького повіту, що дня 28. 2. ц. р. село пережило досить великі потрясення. Історія та розпочалася ще 21. 2. ц. р., коли місцевий господар Іван Мазурек віз через двірський лан гній на своє поле. Мазурка перейняв посесор Цівінський зі спільником Жидом, еміґрантом з Росії, й економом Филипом Корнвайтцом, які намагалися випрягти коня, на що їм Мазурек не дозволив. Зачалася шарпанина, при чім зі сторони посесорів упали два стріли. Один з них зранив Мазурка в палець на руці. Мазурек зробив лікарське свідоцтво і подав справу до суду. Та на цьому справа ще не закінчилася.

В дні 28. 2. ц. р. Мазурек поїхав знову з гноєм, але вже через селянські ґрунти. Зустрінув його економ Ф. Корнвайтц. Корнвайтц віддав три стріли, з яких один ранив Мазурка. Корнвайтц почав тікати. Мазурек, маючи коні, хоч ранений старався догонити економа і відібрати револьвер, що йому не вдалось. Коли приїхав з село, брат Івана Мазурка, Степан, відвіз раненого брата до шпиталю до Бережан. Селяни, схвильовані цею подією, вдарили в дзвони, а опісля впали до двора. Витягнули економа Корнвайтца зпід ліжка й потурбували його. Цілу обстановку і вікна в дворі здемольовано. Вислідом цеї траґічної події є: Іван Мазурек тяжко ранений у шпиталі в Бережанах, економ Корнвайтц у шпиталі в Підгайцях, а постерунок поліції веде слідство. — Лише не можуть знайти провідників нападу, бо ціле село стануло по стороні раненого Мазурка.

ТИСЯЧЕЛІТНЄ ЗБІЖЕ І ХАРЧІ.

У татарській републиці, в повіті Даниловка, де колись знаходилося староболгарське місто Сувара, зробили розкопи. Вже в староарабських памятках є згадки про це місто. Розкопи дали ґарні вислідн. Знайшли тут останки всякого посуду, ростини, збіже, пшеницю, овес, ячмінь, фасолю, всякі кости, прикраси та музичні інструменти. Відкрили теж сліди давньої твердині. Археольоґічні праці веде професор Смирнов.

ЖАХЛИВИЙ ЗЛОЧИН.

В Лодзі доконано цими днями просто звірського злочину. На якогось Станислава Зелінського, що вертався пізнім вечором до дому, напали в брамі якісь три бандити і, повалившн його на землю, виколили йому ножем очі та розпороли живіт. Зелінського відвезено у безнадійному стані до лічниці, де він, заки втратив притомність, зізнав, що не знає, хто поранив його у такий жахливий спосіб.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ВЕЛИКИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ПРИЇХАВ ДО АМЕРИКИ.

На кораблі „Вашингтон" приїхав до Ню Йорку відомий англійський письменник Г. Г. Велс. У розмові з газетярами говорив він про свою заповідь близької нової світової війни. Велс каже, що він ще далі переконаний, що нова війна вибухне до 6 років та що вона буде багато страшніша, ніж перша світова війна. Він говорив легковажно про силу й вигляди фашизму в Анґлії.

ПЛЯШКИ ЗАМІСЦЬ ПОЗИЧКИ.

До Тарнова приїхав кілька днів тому „блакитний лис" зі Львова, Осип Роґовський, і довідавшись, що власник цеґольні, Брах, шукає позички 200,000 злотих, представився йому як Яхімек-Яхімовський та пообіцяв позичку добути. Одного дня справді приніс до бюра Браха нову валізу, заявив, що в ній є гроші та застеріг собі, що її відчинять в його приявности. Сам покищо взяв від Браха 6,200 зл. та 2,000 зл. готівкою і 3,000 зл. векслями від місцевого латинського пароха, і не показався більше. Валіза з позичкою лежала довший час, але неприявність багатого протеґента видалася Брахові задовгою і він відчинив, прикликавши поліцію, валізу. Ця знайшла в ній замісць грошей пляшки й арештувала Роґовського, біля якого виманені ним гроші на щастя знайшли.

ЗАГНИВАННЯ СОВІТСЬКОЇ БЮРОКРАТІЇ.

Ревізійна комісія, вибрана робітниками фабрики „імени Дзержинського" в Дніпропетровську, після переведеної контролі совхоза, приписаного до фабрики, побила члена райкома (районового комітету) — Тимошенка. Згаданий Тимошенко безперестанно від часу, як скаптував собі хабарами партійний центр, робив зловживання з продуктами, призначеними на прохарчування робітників. Цікаво, що якраз Тимошенка висунув місцевий райком на делеґата на Український та Всесоюзний Зїзд компартії і він очевидно „перейшов". Як бачимо, совітська бюрократія прогниває вже на добре.

ВБИВСТВО НА РИНКУ В ГОРОДКУ.

На ринку в Городку стрінулися два молоді парубки: 21-літній Йосиф Фалькевич з Черлян і 22-літній Михайло Попко з Городка. В одній хвилині вивязалася між ними бійка, в часі якої Фалькевич проколов Попка багнетом з такою силою, що він згинув на місці. Вбивника арештовано.

ЖИДІВСЬКІ МАНЕВРИ БІЛЯ ЗАЛІЩИК.

Як повідомляє жидівська преса, в літі ц. р. відбудуться в околиці Заліщик перші того роду маневри відомої жидівської сіоністично-ревізіоністичної організації „Бетар", що вишколює своїх членів на військовий лад. У маневрах мають взяти участь бетарівці з 15 держав, м. і. з Канади й Америки, а теж Харбіну приїде 40, із Палестини 700 членів тієї організації. Маневрами проводитимуть Жаботинський й інші визначні жидівські організатори.

ВЇХАВ АВТОМ У МОРЕ.

Корабель „Колюмбус", що подорожує довкола світа, поступив до Монте Карля. Пасажири вийшли на побереже, щоби трохи пройтися. Один із них, адв. Стейл, наняв собі авто, щоб оглянути місто. Шофер пустив авто в рух, та вже не мав часу всісти. Авто пігнало само лише з адвокатом. Люди з переляку втікали перед автом, що мчалося до моря. Та Американець був спокійний. Отворив лише дверці авта й воно далі їхало. Втонуло небаром у глибині 10 м. Як досягло дна, видістався з нього адвокат і виплив на поверхню води. Юрба, що збіглася довкола нього, сказав, що подорож у морські глибини була цікава, та міста вже не оглядав. Узяв інше авто й вернувся на корабель.

ЗАТОВКЛИ НА СМЕРТЬ.

В селі Мукошин, дорогочинського пов., селянин Юстин Качула з жінкою йшов на весілля. Напали на нього 5 селян з тогож села й, виломавши коли з плота, так його побили, що він згинув на місці. Причина злочину — намір ограбувати, бо думали, що при ньому є гроші. Другого дня всіх справників цього злочину арештували й не виключене, що вони відповідатимуть перед наглим судом.

40,000 ДАНСЬКИХ КОРОН ЗА ЧОТИРИХВИЛИННИЙ ДОКЛАД.

З Копенгаґи повідомляють, що до тамошнього радія виголосив відомий данський актор Румерт доклад, який тревав заледви 4 хвилини. Румерт казав заплатити собі за свій труд 40,000 данських корон, отже за кожну хвилину по 10,000 корон. Ще більшу сенсацію викликало те, що Румерт усі ті гроші передав на державний фонд безробітних.

УБИВ БАТЬКА.

В Каменці Литовському, берестейського повіту, 43-літній Марко Харків посварився за якусь дрібничку в господарстві з своїм сином Борисом. Сварка перемінилася в бійку, підчас якої Борис, вхопивши молоток, що лежав на столі, вдарив ним батька по голові так сильно, що другого дня він помер у місцевім шпиталі. Батьковбивник по доконанні злочину втік. За ним ведеться погоня.

ТРІЙЛИВА ПАПІРОСКА.

В поїзді з Розвадова до Львова задурманили Осію Вайлана, купця з Розвадова, трійливою папіроскою. Забрали йому 120 долярів, один фунт стерлінґів і чотири векслі по 150 злотих.

НА ЦІЛІЙ ВЕРХОВИНІ ГОЛОД

УЖГОРОД (Підкарпаття). — Ужгородська „Свобода" подає: „На цілій Верховині панує великий голод. Люди вже попродали, що було, а тепер не лишається нічого, лише лягати й умирати. Так, наприклад, доносять нам, що в Углі люди товчуть гички з кукурузи, до того домішують трошки муки і так печуть хліб. Печиво з того на все подібне, тільки не на хліб. Інші купують отруби, хто має гроші, й з того печуть хліб".

ЗАСУД СВЯЩЕНИКА ЗА ВЛАШТУВАННЯ ЦЕРКОВНОЇ ПРОЦЕСІЇ.

ТЕРНОПІЛЬ (Західня Україна). — Окружний польський суд у Тернополі покарав о. Володимира Слюзаря, завідателя парохії в Сущині, повіт Тернопіль, 7-дневним арештом і гривною в сумі 150 злотих за те, що він улаштував похід з церкви до панцизняного хреста, що згаданий хрест помальовано на його приказ українськими національними красками, та що в поході йшли діти з синьо-жовтими прапорцями. Той засуд був уже зменшенням кари, наложеної судом першої інстанції. Нічого не помогли відчитування параграфів з канонічного права, які виразно зазначують, що того роду походи є нічим іншим, а тільки релігійними процесіями.

КАРА ЗА СПАЛЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ПОРТРЕТІВ.

СТРИЙ (Західня Україна). — У школі в Жидачеві виняв хтось в ночі вікно, ввійшов до середини і спалив два портрети президента Польщі, портрет Пілсудського і польський державний знак. На шибі знайшли сліди пальців, а дактильоскопічний інститут у Варшаві рішив, що ті сліди належать до Івана Гивеля, столярського помічника в Жидачеві. За це засудив польський суд Гивеля на один рік тюрми.

ЗА КОЛЬПОРТАЖУ ВИДАНЬ ОУН.

ЛЬВІВ. — За переховування і поширювання летючок Організації Українських Националістів засудив польський суд у Львові: Володимира Осідача, адвокатського соліцитора, на 3 роки вязниці, Григорія Галана, друкаря, на 2 і пів року вязниці, а Теодора Бакая, машинового помічника, і Мирослава Стасева, студента, кождого на два роки вязниці.

ПРО ШКОЛИ ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ВЛАДОЮ.

ЛЬВІВ. — В „Курєрі Поранні м" якась Полька, Яніна Стшелецька, описує свій побут на Гуцульщині та взиває польську владу, щоби вихіснувала скарби Гуцульщини. Описує теж село Яблоницю і подає, що зайшла до „школи", себто до душної „кляси", в якій душилися коло 60 дітей, та в якій була така задуха, що не можна було від хати. В тій „школі", коли є письменна задача, то пишуть на зміну: одна половина дітей стоїть, а друга пише, бо для всіх нема місця. В одній частині „школи" вчаться діти, а в другій мешкає Гуцул-господар, котрий держить у сінях по середині дріб і худобу.

РЕЛІҐІЯ В СОВІТАХ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Московський кореспондент віденської газети „Нае Фрає Прессе" описує Великдень у Совітах. Він стверджує, що всі церкви були переповнені в той час народом. Взагалі, каже він, можна завважити, що від якогось часу люди в Совітах зачинають навертатись до церкви. Він бачив на власні очі воскові свічки, принесені з церкви, в таких людей, що належали до „союза безбожників". Ті люди відповідали, що задля хліба вони є в „союзі безбожників", а по душі — в церкві.

ЗАХИСТ ДЛЯ ДІТЕЙ НАДДНІПРЯНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ.

ЛЬВІВ. — Зареєстровано понад 3,000 дітей тих наших братів Наддніпрянців, що боролися за Україну і опинились по війні на добровільнім вигнанню. Ті діти є в шкільнім віці. І можуть для нас пропасти, будучи під польським впливом, на польських землях, в польській школі, серед польського окруження. Бож еміґрація розкинена теж по землях корінної Польщі. Тим дітям треба дати змогу бути на українській землі і в українській школі. Для тої цілі почали в краю збирати жертви на захист для тих дітей.

СТАЛІН ВЛАШТОВУЄ ПАРАДНИЙ ОБІД.

МОСКВА (Росія). — В палаті, де колись бенкетували російські царі й князі, влаштовано величавий бенкет на 2,000 осіб, самих вибранців з Червоної Армії. В той спосіб витано турецьких летунів, що прилетіли до Москви. Підчас обіду подавано якнайкращі страви. Найбільшою сензацією було те, що був на нім Сталін і добре забавлявся.

ЯПОНІЯ ПОСЯГАЄ ПО МОНГОЛІЮ.

ШАНГАЙ (Китай). — Китайські урядові круги переконані, що Японія прилучить у скорому часі цілу середущу Монголію до Манчука. А потім піде підбивати далі Китай, виправдуючи себе потребою охорони вложених у китайські бизнеси капіталів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗДОРОВА ПРОТИАКЦІЯ.

В останнім часі сталися в українсько- американськім житті дві події, які кидають гарне світло на тих, що їх викликали. Маємо тут на думці протестаційний виступ у Шікаґо, Ілінойс, звернений проти совітського амбасадора Трояновського, й виступ в Ембрідж, Пенсилвенія, звернений проти польського ґенерала Галера. Обидва є доказом того, що в нас зачало вкорінюватися властиве розуміння оборони української справи в Америці. А це розуміння полягає в тім, що всім нам, деб ми не були, треба власними засобами і власним розумом прикладати гроша, труду і помислу для ріжного роду виступів у справі оборони наших національних інтересів. Отсе розуміння є вже великим поступом, бо побудоване не тільки на почуттю обовязку виконувати такі функції, але теж на вірі, що ми вже настільки свідомі й ініціятивні, що при добрій волі всюди можемо дати собі раду з такими виступами. А це не є маловажне. Бо донедавна у всіх таких справах звикли звертатися з місць звичайно до редакцій чи поодиноких позамісцевих людей. І вони мали відповідати на те, що написала якась ґазета в Бофало, Спрінґфілд, чи в якім іншім американськім місті. Українська ґазета мала давати відправу Галєрови щодо того, що він говорив у Ню Бритен, чи деінде. І важко було людей, які вимагали цього від української ґазети з доброї волі, переконати, що цього неможливо виконати. Важко було освідомити багатьох наших лідерів по місцях, що годі таку акцію навіть при найліпшій волі виконувати з одного осередку, як от з Джерзі Сіти, чи звідки. Важко було переконати, що в багатьох випадках далеко краще, щоби не було ніякої акції згори, щоби певний протест, як от у справі Галєра, був природнім відрухом, а не спричиненим якоюсь спеціяльною аґітацією.

Тому, беручи те все під увагу, треба радіти з того поступу, який видно з таких виступів як оті, які зааранжовано в Шікаґо і в Ембрідж. Зроблено це тихо, без гомону. І такими ґрупами, які звикли вважати консервативними. Бо, як от в Ембрідж, протест проти ґенерала Галєра був переведений церковними громадами: католицькою і православною. Обидві громади виступили спільно й заявили, що не можуть стерпіти, щоби попри американський прапор міг повівати прапор польський, скровавлений кровю безборонних українських жертв. До протесту додано річеві резолюції. А ефект з цього: усунення польського прапора з ратуша.

Протест проти варварського представника правління Москви над Україною теж був на місці. І певно зєднав собі симпатії в Американців. Отже бачимо, що як один так і другий протест є виявом розумної ініціятиви, яка повинна бути зразком для інших наших громад.

Е. Ляхович.

НАША ЗАГРАНИЧНА ПОЛІТИКА

(4)

Як вже було згадано вище, ми маємо нині дві русофільські ґрупи, які, не зважаючи на історичний досвід, всетаки добачують в Москві приятеля України. Це комуністи і монархісти зпід стягу бувшого гетьмана Скоропадського. Застрення режіму на Україні і плянове виголоджування українського населення — відкрило очи навіть українським комуністам, які побачили, що історією керує не гуманізм, чи академічні доктрини, тільки еґоїзм і принцип боротьби. Як довго Москва була слабою, так довго вона йшла на уступки України „вплоть до отделенія". Але з хвилею, коли вона закріпила свою владу — почалася стара історія, тільки може в трохи відмінних формах. „Товарищ" Сталін — заняв дуже добре місце царя. „Інтернаціонал" — виконує дуже добре завдання старого російського централізму. „Пролєтарська культура" — русифікацію, а „колєктивізація" ввела назад панщину. Сибір по давньому остався Сибіром. Репресії Москви викликали живий протест не тільки серед широкого українського населення, але навіть серед самих комуністів. Розстріли і арешти багатьох високопоставлених Українців-комуністів нам добре відомі, тому не потрібно їх переповідати.

Ці обставини прочистили русофільство в комуністичних рядах, чи радше прочистили комуністичну партію з правдиво українського елєменту до тої міри, що нині наша суспільність без вагання може сказати, що цілий комуністичний рух на Україні є для нас чужий і ворожий, а так звана „українська" комуністична партія і уряд є нічим іншим тільки сліпим знарядям Москви і ки сліпим знаряддям Москви і силою його поборювати.

Осталася ще ґрупа бувшого гетьмана Скоропадського. Назагал в нас думають, що ця ґрупа уявляє собою українську консервативну течію, яка прямує до того, щоби повернути Скоропадського на гетьманський престол і завести на Україні напів монархістичний устрій. Такий погляд є трохи хибний і неповний. Він представляє собою тільки одну половину медалі. Бо це правда, що ґрупа Скоропадського є консервативною і гетьманською, але українською вона є настільки, наскільки українською є нинішня комуністична партія на Україні і її уряд. Ґрупа Скоропадського поза своїми гетьманськими прямуваннями — має перед собою не-українські завдання. Вона є тільки частиною широко закроєного пляну російських монархістів, який має на ціли відродження старої російської монархії. Скоропадський є тільки параваном для замилення української опінії. Дійсним завданням цеї ґрупи є знечулити солодкаво-консервативними фразами наші сепаратистичні імпульси і на старий лад ще раз „осідлати хахла". Аби тільки „хахол" знайшовся ще раз під одним політичним дахом з ними — то вони вже собі якось з ним порадять. Хоче хахол гетьманщини? — Хай має. „Українська Радянська Республика" звучала далеко страшніше, а що з того лишилося? Аби тільки під одним дахом! А там, московська „колєктивна сила" якось собі порадить, роздавлюючи в зародку всякий прояв українського національного розвитку. Аби тільки під одним дахом! — Це є нині кличем також старих царських монархістів. І коли скоропадщина з одного боку старається защіпити в нашу суспільність ментальність післяпереяславського періоду, то російські монархісти в той час подають на сторінках своєї преси ради, щоби в російську мову вставляти якнайбільше українських виразів, які затруть ріжницю між тими двома мовами, як також радять уживати часто назви „Українець", „Україна", що знову затре політичну окремішність української струї, та надасть їй таке суспільне підложе, яке мають наприклад Баски, Провансальці, Бритонці у Франції, чи Валійці, а в найкращому випадку Шотляндці в Анґлії. У своїй „українській" політиці вони йдуть так далеко, що недавно на відчиті в Празі, коли професор Ковальов поучав своїх компатріотів, щоби вони не дразнили українських національних почувань, бо мабуть через Україну їм прийдеться відбудовувати стару „Матушку Расєю" — то один з присутних навіть заявив: „Да, конєшно. Почему, ми здєсь всє Украінци"... „Аби тільки під одним дахом" — це є кличем всіх Москвичів, без огляду на їх політичне переконання. Але наш нарід, маючи за собою стільки тяжких досвідів, вже більше не дасться обдурити, та не сяде до одної миски з тим чоловіком, який скоріше від нього поликає. Він вже знає, що проти сильних зубів і звірячого шлунка не поможе ні розум ні вища культура. Тому нашою відповідю на їх клич повинно бути: „Геть з Москвою! Геть з північними дикунами, які на цілім протязі історії нас обкрадали економічно, давили морально винищували фізично!" Цей клич переведім у першій мірі в своїх рядах і вирвім з коренем всі ті нібито „українські" ґрупи, які в замаскованій формі стараються застрикнути в нас московську отрую.

(Далі буде).

В ЧІМ СУТЬ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНҐРЕСУ

(Стаття надіслана з Праги).

(4)

ДЕЩО ПРО НАШУ „ЗАІЛІСТЬ".

Доказуючи, що Конґрес є неможлива річ, п. Іван С. у своїх статтях кількома наворотами говорить про заілість політичних партій та центрів і про те, що на Конґресі може прийти до страшного міжпартійного розярення, а далі вказує, що єдиний всеукраїнський провід теж неможливий, бо окремі партії і центри всеодно йому не підляжуть.

Отже зпочатку про партії та партійну заілість. Тут п. С., на диво, щілком не схопив тої провідної ідеї, яка червоною ниткою переходить через усю передконґресову акцію, а саме: заґальнього признання й переконання, що прийшов час усім українським партіям та центрам погодитись і взаїмно себе не поборювати в імя вищих національних інтересів.

Він не зауважив і не відчув одної цікавої речі, а саме: — українське громадянство в Европі, уважаючи, що Всеукраїнський Національний Конґрес буде величезним **політичним актом на зовні,** в той саме час рахує, що в середині, для українського народу, — це буде передовсім великий акт **моральний.** Чому це так? А ось чому: коли брати головну частину українських земель— Велику Україну, то українське громадянство ясно бачить, що тут політичним партіям та центрам зовсім нема з приводу чого сваритись: Україна упала в таке глибоке дно неволі й елєментарної біди, що нині йде про найменшу свободу і про кавалок чорного, черствого хліба. Щоби одного **цього** досягнути, потрібна обєднана титанічна праця цілої нації. Про що нині мають сперечатися републиканці й монархісти, соціялісти й хлібороби: про земельну реформу, про 8-годинний день праці, чи про жіноче рівноправство? Українське громадянство, особливо, коли мова про наддніпрянське, за цих 14 років еміґрації багато пізнало й багато передумало: воно свідоме тих величезних і тяжких завдань, які треба виконати по шляху до України і знає також силу й можливости своїх партій і центрів. Тому, колиб сьогодня якась партія чи ґрупа твердила, що ось тільки вона, мовляв, має й знає рецепту спасення України, то це викликало би лише веселий сміх або глибоке обурення. І коли українське суспільство вважає, що в Конґресі мають взяти участь політичні партії, то не на те, щоби Конґрес став ареною їхньої боротьби. Партіям, спільно з громадськими орґанізаціям та визначними українськими діячами, нині призначається інша і велика роля: вони мусять віднайти, зорґанізувати і притягнути на Конґрес і через Конґрес з кадрів нації ті **нові сили,** що нині там ще дрімають, а які, власне, мають дати в найближчому майбутньому розгін і розмах українській національній стихії. Це завдання — глибоко політичного, але разом з тим — наскрізь морального характеру. І це є те завдання, задля якого одного варта скликати конґрес!

Нарешті ще одно зауваження. Панови С. подобається роля пророка Осії: він усе бачить у найчорніших барвах, він не сподівається від Українців нічого доброго, він уже наперед „громить". Він пише: колиб зібрався Конґрес, то „прийшлоб до страшного міжпартійного розярення, а потім до публичних протестів не лиш у своїй, але й у чужій пресі, а через це до компромітації нашої справи взагалі перед цілим світом".

Отже песимістом вільно бути кождому, але треба великої сміливости, щоб аж таке писати. Очевидно, партії наші мали й мають хиби, але всеж не можна брати речі так елєментарно. Крім того, на Конґресі будуть не лише партії. І коли би прийшло до якогось „розярення", то нині українська нація вже підросла і, вразі потреби, дасть собі раду. Взагаліж, щоби щось робити і йти наперед, треба вірити й у свою справу й у свій нарід. „Самоопльовування" часом може завести. Ось російська інтеліґенція в старих часах тільки те й робила, що критикувала себе, свої державні порядки, відносини і т. д., і ввесь час підкопувала своюж державу, аж та, нарешті, завалилась. А тепер, побувавши на еміґрації та по всіх „Европах", переконалася, що в Росії (у всякому разі для Росіян) далеко не все було зле, а багато чого було далеко кращим, ніж за кордоном! Пригадується нам і один з прикладів нашого „рідного" самоопльовування.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЧИ НАПУДЯТЬ?

Орґанізація „Едмондсон Економик Аналізис Барометер Сервіс" розсилає по Америці лісту славних Американців, що могли будувати велич і богацтво Злучених Держав при помочі системи індивідуальної нагороди за конституційної демократії. Попри цю колюмну подана друга, в котрій перечислені люди, які, на загальну думку, стоять за протиамериканську політику.

Летючка більше нічого не каже. Не каже, чим люди на білій лісті причинилися до величі Америки, а чим шкідливі люди на чорній лісті. Хто знає цих людей, той легко може побачити, що на білій лісті є багато людей, які відзначилися грубим себелюбством, а на чорній лісті є багато людей, котрі дали пізнатись як сміливі борці за краще життя в Америці.

Пропущення цих фактів мало видно на ціли виробити в читачів упередження в користь перших та упередження на некористь других. Цікаво, що це пробують люди, які певно говорять з огірченням про те, як суджено основника їх релігії.

ВІДКЛИК ДО БУДУЧИХ ПОКОЛІНЬ.

Цікаво буде знати, як судити буде історія за 30 літ людей з білої лісти, а як людей з чорної? Чи й тоді люди голословно скажуть, що одні були білі, а другі чорні, чи може глянуть у справу глибше?

Девятнацятьсот літ тому римський ґубернатор і жидівський релігійний провідник судили Христа як богохульника і фальшивого пророка. Та хто нині думає про Ірода й Каяфу так, як „думали загально" в Єрусалимі в часах суду?

ПЕРЕМІНА РЕПУТАЦІЇ ПО ОДНІЙ ҐЕНЕРАЦІЇ.

Чи не навчать нас дещо такі факти:

Цікаві факти з інших ділянок людської діяльности показують на такі самі переходи.

Американський політик Вудров Вилсон став президентом Злучених Держав та був на хвилю майже диктатором европейської політики. За останнє десятиліття з його слави нічого не лишилося.

Американський політик Алберт Беверидж утратив репутацію політика, яку добув собі як сенатор, але зискав репутацію письменника добрим життєписом Линколна.

Ґенрі Джеймс за життя мав славу найбільшого американського письменника, а нині, кажуть, як спитати, хто це такий Ґенрі Джеймс, то люди кажуть: „Чи не було в Мізурі такого бандита?"

Зате, як Стівен Крейн умирав у 1900. році, його шанували тільки кількоро людей, а нині його вважають одним з найбільших американських письменників.

ПЕРЕМІНА В ГЕРОЯХ.

Навіть у постатях, про котрі пишуть книжки, зайшла поважна переміна.

У давнину люди вважали за відповідне писати тільки про загробове життя й тим подібні питання. Вся майже література була релиґійна. Опісля почали писати про королів. З часом королі, шляхта й священики були трома клясами людей, котрих можна було стрінути в книжках. Як селянин або робітник попав у книжку, то хіба на те, щоби показати, як відмінний він від тамтих, справжніх пород людей...

Нині література пише передовсім про тих, котрі найбільшу ролю грають у життю. Про королів і шляхту майже не пишеться. Книжки рояться від купців, робітників і селян. Зовсім, як життя.

Гнат Крашанко.

ДВІ НЕВДЯЧНОСТИ.

(Історичне оповідання).

7)

— Хіба аж подужає. До тої пори нема небезпеки, бо я Олені заборонила ходити до нього.

— Очевидно, що недужого не викинеш з хати. То була би чорна невдячність, яка кличе про пімсту до неба!

Нестор вже вставав і виходив до саду, де вигрівався на сонці.

Приказу, щоби Нестора безусловно оминати, Олена не дістала, бо такий приказ був би попросту немислимий. Розворська також не заборонила Олені балакати з Нестором. Аж такі заборони були би вбили клина в голову дівчини і могли мати успіх цілком противний, як намірений мамою. Знаючи лиш, що мама хотіла держати доньку по змозі далеко від Нестора, щоби, як казала, не було поговору, Олена користала тільки з кождої такої нагоди, яка позволяла їй балакати з Нестором тоді, коли ся розмова не годна була спровокувати того поговору, бо ніхто не міг побачити, що вони балакають. Також робила се по змозі так, щоби мама якнайменше бачила їх разом. Зійшовшися з ним, балакала дуже небагато. Лиш пару слів і відходила, звиняючися якоюсь пильною роботою. Нестор помітив, що вона в поведенню з ним якась інша стала. Одної днини, коли сидів у саді і вона, побалакавши з ним, хотіла відійти, він спитав:

— Чому так скоро?

Дівчина спаленіла і не знала, що відповісти.

— Чи хто не наклепав, що на мене, спитав, глядячи їй просто в очи.

— Ніхто не наклепав. Тільки... мама каже, що ми обоє вже не малі діти і повинні... троха далі від себе. Мама не позволила мені ходити до тебе, коли ти був прикований до ліжка...

— Я ще побалакаю з мамою про се, — додала, коли він похнюпив голову. — Вибю їй з голови всякі побоювання. Не журися. Будеш мені далі братом, я буду тобі сестрою!

Побігла. Нестор далі сидів на лавці.

— Вже розумію! — думав. — Стара боїться за свою доньку. Може гадає, що я вже зачав баламутити її? Щоби непотрібно не бути причиною непорозумінь в родині, щоби на мене косо не дивилися, щоби самому не загнатися в безвихідний кут, треба буде... в світ за очи!

Нестор важко зітхнув. Він зрозумів, що до того мусить прийти в хвили, коли в очах Розворської, Олена стала відданицею. Коли погадав собі, що Розворська інакше ставиться до нього від хвилі, коли до Здиркова приїхав Поточанський, він зрозумів те, чого Олена ще не догадалася. Зрозумів, що той шляхтич приїхав забрати Олену, і що Розворська не противна сему. Нестор погадав собі, що ліпше не бути свідком сего, що станеться. Ліпше не бачити сего, до чого прийде, бо мусить прийти: як не з Поточанським, то з яким іншим шляхтичем.

Розворська не знала, яка причина, що Олена не радо балакає з Поточанським і оминає його. Питала себе:

— Чи він дівчині такий осоружний, чи може... іде до нещастя. Може виновником Нестор? Чи не побалакати би з нею на розум, не укриваючи нічого?

Заки пішла спати, Розворська покликала до себе доньку і промовила до неї:

— Я хотіла спитати тебе, що ти думаєш про нашого гостя Поточанського?

— Що я про нього думаю? — відповіла, здивована таким питанням Олена. — Я про нього нічого не думаю. Думаю, що він наш гість, як кождий інший.

— А як він думає про тебе?

— Очевидно, що думає, коли мене бачить що днини.

— А як би він думав оженитися з тобою?

— Не бороню йому... лиш думати так.

— Тільки думати не борониш?! Щож йому хибує? Вродливий, здоровий, багач, перед ним велика будучність. Я була би щаслива, як би ти дістала такого мужа.

— На се, мамо, ще пора. Ви самі казали мені, що не хотіли би мене таку молоду проганяти від себе.

— Він тобі не подобався?

— Ні. Завеселий і такий нахабний!

— А знаєш чому? Бо ти йому подобалася. Дуже! Я бачу, як ласо стежить за тобою очима. Не будь для нього така строга.

Мати зміркувала, що Олені збирається на плач. Насупилася, руки заклала за спину і зачала ходити по кімнаті.

— Для тебе, моя дитино, бачу, тяжкий вибір. Вже не від нині бачу, що у тебе, як не Нестор, то ніхто. То зле, дуже зле!

Олена підвела на маму очи. Мама говорила далі:

— Не перечу, що Нестор добрий хлопчище. Та він сирота, бідний, неотесаний і марного роду. Чи ти знаєш, що таке рід?! Аж дрожу на саму гадку, що міг би тобі закрутити голову. Ти аж змарніла, так журишся його хоробою. Чи то розумно?

Олені аж тепер зробилося ясно в голові. Вона ціла спаленіла, як маків цвіт. Коли Розворська побачила се, їй зимно зробилося. Загадала нині за всяку ціну зробити кінець і усунути небезпеку, яка грозила доньці і чести високого шляхоцького роду.

— Ся братня любов, — казала, — не до смаку мені! Поки ви були діти, можна було терпіти се. Нині мусить прийти кінець! Іди спати!

Коли Олена відійшла, Розворська задзвонила на служницю і приказала їй прислати Нестора. Нестор прийшов, і вона промовила до нього:

— Мій муж казав мені раз, коли ти ще був молодший, що як підростеш, то посадив би тебе в Розворі управителем. Тепер там такий потрібний. Що ти на те?

Нестор спаленів і відповів:

— Я ще замолодий на таке становище. Та як се буде конечне і як прикажете...

(Далі буде).

ЮВИЛЕЙ 70-ЛІТТЯ Д-РА КИРИЛА ТРИЛЬОВСЬКОГО

Дня 6. травня цього року скінчив д-р Кирило Трильовський, котрий тепер мешкає у Гвіздці, 70 літ життя. Ювилят уродився 6. травня 1864 року в Богутині, зборівського повіту, де його батько Йосиф був тоді священиком. Ґімназійні студії кінчив Кирило в Золочеві та в Коломиї. В обох тих школах позакладав він був тайні патріотичні „гуртки", що мали і свої бібліотеки. В осени цього року минає 50 літ, коли він, укінчений ґімназист, заложив разом з пок. Сандуляком і Миколою Кийваном першу селянську читальню „Просвіти" в Карлові пов. Снятин. Потім вступив до війська на однорічну службу, яку відбув у Відні, беручи гарячу участь в тамошній академічній „Січі". Пізніше вступив на правничий факультет львівського університету, а в 1887 р. заложив Народну Читальню в селі Будилові, снятинського повіту, куди перенісся його батько. Гарячу участь брав Кирило Трильовськой в житті міщанської читальні в Снятині, а у Львові був головою студентського товариства „Академічне Братство". Від 1883 вж до 1890 брав участь в студентських вандрівках по Галичині і Буковині в р. 1887. При соймових виборах 1889 р. побідив звязтою аґітацією маршалка Мойсу і тим причинився до побіди українського кандидата о. К. Гаморака. В р. 1895 кандидував Кирило Трильовський вже сам до сойму і то проти о. Гаморака (але в порозумінні з ним). Упав, вийшов знову о. Гаморак — але в цей спосіб недопущено Мойсу. Зараз по тих виборах (1895 р.) оснував в Снятині бібліотечне товариство „Наука". — При всіх наступних виборах брав д-р К. Трильовський гарячу участь як орґанізатор, а в році 1907 вийшов сам послом до віденського парляменту, і то в двох округах відразу, 44 тисячами голосів. До парляменту вибрано його знову 1911 р., до сойму 1913 р., а по розвалі Австрії став членом Національної Ради. — Ще перед виборами на посла пильно працював д-р Трильовський по читальнях „Народня Спілка" та в політичному товаристві „Народня Воля". В 1900 р. заложив перше Товариство „Січ" в Завалю, пов. Снятин, а потім ціле Покуття вкривав сіткою цих товариств і тим чином став він першим народнім пробудителем Гуцульщини, бо від тоді датується перелім в переході з темноти до культури нашої Гуцульщини. Гарячково вів він дальше працю з „Січами" — закладаючи їх вперто в цілім краю, не зважаючи на сильні труднощі зі сторони реакціонерів, таки наших людей. Перед вибухом світової війни було вже 916 „Січей" та 94 товариств „Українських Січових Стрільців", до котрих почин дав також д-р К. Трильовський. Всі ті товариства зорґанізував він в один „Український Січовий Союз", котрого став головою. Січовий рух не подобався австрійським властям і тому цісарський прокуратор на підставі підмовлених свідків обвинуватив його за обиду маєстату та інші провини. Розправа відбулася у Львові 1905 року і тревала цілий тиждень. Боронив д-ра К. Трильовського славний оборонець, посол д-р Е. Олесницький. Його засуджено лише за малу провину. Та вже в році 1907 вибрано його послом до парляменту і тоді кинувся він по цілім краю до орґанізації „Січей", а від березня 1913 р. і Стрілецьких Товариств.—Будучи послом, боровся в своїх численних промовах і в більше як 300 інтерпеляціях проти всіх надужить і звірств над робітним народом, а передовсім проти звірств австрійської жандармерії та знущань в австрійськім війську над жовнірами. В той спосіб сотки винуватців засадив він до ґарнізонових арештів. Боровся також проти диких сплавів на Черемоші (що дуже нищили селянські ґрунти), за дозвіл брати „ріще" з камеральних лісів та проти виборчих шахрайств. Для народу видав він більше як 80 календарів і інших брошур та редаґував „Хлопську Правду", „Зорю", „Січові Вісти" і „Громадський Голос".

Підчас світової війни стояв д-р К. Трильовський на чолі „Боєвої Управи Українських Січових Стрільців", а за Української Державности заложив „Січовий Комітет для Великої України". Вже в квітні 1920 р. заложив д-р К. Трильовський першу „Січ" та Січовий Комітет в Ужгороді на Закарпатській Україні, а перебуваючи потім у Відні, працював пильно в американських та канадійських часописах, піддержуючи духа прибитих нашим розгромом, тамошніх Українців. Хотячи дальше послужити своїм досвідом і знанням Рідному Краєви, — повернувся до нього з кінцем 1927 року. Д-р Трильовський відбув у свойому житті сотні зборів в ріжних сторонах краю, виголосив тисячі промов, боронив безплатно в політичних процесах, а своєю роботою причинився до влаштування славного Січово-Сокільського здвигу в 1914 р. у Львові. А й тепер, не зважаючина свій вік, виступає на численних зборах, нарадах і анкетах з викладами та промовами і є співробітником кількох українських часописів. Його січові пісні співають по всіх усюдах нашого краю і скрізь там, де збирається тільки гурт українських громадян — і за горами і в далекій Америці. Д-рови Кирилови Трильовському, будівничому фундаментів Української Армії, котрими стали Його „Січи", належиться одно з перших місць в новітній історії українських визвольних змагань. Сподіваємося, що ціле Громадянство, в першу чергу Його рідного Покуття, а вслід за ним цілого нашого Краю, — гідно вшанує Його 70-літній ювилей і тим докаже, що вміє пошанувати своїх визначних державних мужів, як це водиться у всіх культурних народів. — („Голос Покуття").

ЗА ЧЕРВОНОЮ МОСКВОЮ -- ЙДЕ БІЛА.

Можливість збройної розправи на Далекім Сході викликала не тільки в червоній Москві страх перед непевним майбутнім, але — ще більше — була причиною метушні серед еміґрантської Москви „білої" і „молодо-русскої", **якої вплив видно серед наших доморослих кацапів.** На російськім еміґрантськім базарі заворушилися. Почалися відчити, дискусії, поїздки і „формировки". Відчити та дискусії мали вияснити положення та дати напрямні для „дипльоматичної роботи". Поїздки мали ратувати внутрішній фронт між „вождями" молодоросійської еміґрації, що почали „формировку (густо-часто: українських безробітних!), щоби спасати Росію.

В першу чергу виступив лідер „білої" Росії, чи пак „царської републики", Мілюков, з рефератами. В Лондоні зясував Мілюков теперішнє політичне положення й дійшов до висновків: Німечина покінчила з політикою Рапалля, бо не видить більше ніяких користей з СССР, і тому наміряє розібрати СССР, створюючи українську державу під німецьким і польським протекторатом. Німеччина намагається притягнути до того не тільки Українців, які вже сьогодні є всі сепаратистами, але й російську еміґрацію. Одночасно думає Японія виступити проти СССР, щоби забрати деякі території та усунути Москву від впливів та політики в Азії. Пакт СССР з Америкою показав Японії, що ця справа не легка і тому Японія відложила розправу на пізніше.

З огляду на небезпеку розбору Росії — казав Мілюков — найважніше питання для російської еміґрації звучить: як поступати, щоби до розбору не допустити? Еміґрація не розпоряджає середниками, якими могла би протиставитися розборови, але вона може бути знаряддям у чужих руках. **Якщо еміґрація знайшласяб на становищі московського уряду, то мусіла би проводити таку політику, яку провадить совітська дипльоматія. У висліді того еміґрація не повинна шкодити цій політиці, „бо вона відповідає не тільки інтересам совітської влади, але й інтересам Росії".**

З цими всіми висловами не погодилися всі „білі" і „червоні" Москалі-еміґранти. Те, що совіти ведуть правильну політику, зберігаючи „єдину неділиму" — те підписує Денікін, Казем-Бек, „вождь" молодомоскалів, і всі Москалі, включно зі змосковіщеними малоросами та нашими доморослими „русскими". Ріжниця виринає в справі участи в інтервенції. Молодомоскалі твердять, що навіть з чортом підуть проти комуністичного уряду, **щоби ратувати „матушку" проти розбору.** Денікін мріє про „кусок русскої землі" — себто Україну, — щоби звідтам освободжувати Москву під московським прапором, це є повертає до вимріяного для Москалів положення з 1918—19 р., коли могли розбивати Україну, ратуючи царську Москву. Всі інші концепції вагаються між Мілюковом і молодомоскалями, всі хотілиб „спасать Рассєю", чи пак „наґрабльонноє", всі завісили на кілок усякі „федерації", в усіх слідно вплив фашизму чи ґітлеризму, всі мріють про сильну Росію і тому всі проти незалежної України, бо „велика Росія перемінilaсяб у Росію безсильну", як каже А. Марков.

Очевидно, що фізична сила російської еміґрації, як твердить сам Мілюков, маленька. Тому можна би перейти над нею до „денного порядку". Одначе не треба забувати, що ця еміґрація має пропаґандивну силу та звязки з давнішим дипльоматичним світом Европи. Сентименти в дипльоматії не грають ролі, але поширювання мильних поглядів, які пізніше були мотивами важних дипльоматичних рішень, має чимале значіння. Тут саме проти рухливости російської еміґрації не маємо такого сильного протиділання, якого вимагає конечність хвилі та вага нашої справи.

Саме ця аґітаційна рухливість є причиною, що й наші недобитки „русскіх" заворушились. І саме на це треба нам звернути увагу і цього не легковажити, але з корінем виполювати хабуззя, яке тільки з причини нашої добродушности всетаки дотепер не щезло, але навпакиш під впливом „білої" Москви хотіло би створити тут основу для Денікінів чи Казем-Беків. Це передня сторожа білої Москви, що у відношені до України нічим не ріжниться від червоного Кремля, мусить на наших землях щезнути. — („Новий Час").

Дві старші панни питають мущину, котру з них уважає молодшою.

— Ах, мої пані, — відповів він дипльоматично — з вас обі одна від одної все молодша.

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(38)

ПЯТИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Рекордовий секретар Д. Галичин: Я в свойому звіті підніс справу орґанізаторів та згадав, чому, на мою думку, таких орґанізаторів потрібно. Досі ціла акція приєднування нових членів спочивала виключно на відділових урядниках і на поодиноких активних членах. Відділові урядники сповняли ту працю, як могли найкраще, Вони ту працю будуть виконувати й на будуче, і ніхто інший, як саме вони будуть і надалі основною опорою нашої орґанізації. Та поле до праці, зокрема серед молоді, є тепер таке велике, що на ньому є місця для кожного, хто тільки хотів би працювати. Вважаю, що нема ніяких важних причин, через які моглоб доходити до непорозумінь між орґанізаторами і відділовими урядниками. Коли йде про справу нагороди за нових членів, то на це можна знайти спосіб, яким задоволилосяб обі сторони. Назначення рухливих орґанізаторів збільшило би пропаґанду Союзової ідеї, а якраз при збільшеній пропаґанді праця відділових урядників за приєднування нових членів булаб улекшена. А зеднавши більше число членів, нагорода відділових секретарів булаб тимсамим збільшена. Тому я уважаю, що орґанізатори в ніякім разі не причинилисяб до зменшення нагород відділових секретарів, а навпаки, вони хіба збільшилиб ту нагороду.

Радний І. Ваверчак: У. Н. Союз мав колись інспекторів, і практика показала, що вони не були великою помічю для орґанізації. На мою думку, орґанізаторами повинні бути самі секретарі відділів. Коли наставиться чужого орґанізатора, то напевно прийде до непорозумінь.

Радний С. Слободян: Чужий орґанізатор не може зробити більше як відділові секретарі. Секретарі є обзнайомлені з місцевими обставинами, знають своїх людей, а тому при їх помочі можна осягнути кращий успіх, ніж при помочі орґанізаторів.

Радний І. Гузар: Замісць назначувати спеціяльних орґанізаторів, то кориснішим булоб скликати збори відділових секретарів у тих громадах, де є більше число Союзових відділів, представити їм належно справу орґанізування членів та призначити окрему нагороду тим секретарям, які приєднають відповідне число членів.

Контрольор А. Пашук: Наставлені орґанізатори багато нам не поможуть. Ми мусимо далі опиратись головно на відділових секретарях. А головні урядники повинні скликати у своїх округах спільні наради відділових урядників принаймні три рази в році та давати на тих зборах пояснення, інструкції та підготовляти їх на кращих і видатніших працівників. Орґанізатори не можуть ніколи зробити того, що можуть доконати відповідно підготовані відділові урядники.

Радний Г. Євусяк: Відділові секретарі виконували і будуть виконувати свою роботу, але коли мова про орґанізування молоді, то для цеї праці треба мати окремих орґанізаторів вже з самої молоді.

Предсідник контрольної комісії, О. Е. Малицький: Насамперед треба братися до орґанізування молодечих відділів у ріжних місцевостях, а тоді секретарі тих відділів могли би бути рівночасно й орґанізаторами дотичної місцевости.

Д-р Л. Мишуґа: Теперішня ювилейна кампанія за членів може вдатись тільки тоді, коли в першій мірі родичі, що вже є членами У. Н. Союза, подбають про це, щоби вписати також і своїх дітей до орґанізації. Старший елемент, старші піоніри мусять виказати на протязі цього року таку діяльність, як ще може ніколи передтим, бо коли цього не буде, то і не можемо надіятись успіху з ювилейної кампанії. Отже головною опорою нашої роботи в цьому ювилейному році мусить остатися ще старе покоління. Позатим треба підшукати молоді сили і підготовляти їх до праці.

Фінансовий секретар-касієр: Питання орґанізаторів можнаб дуже легко розвязати, коли наступилаб злука відділів. При великому числі членів в одному відділі не трудно булоб підшукати таку людину, яка надаваласяб на секретаря, а вправний і досвідний секретар міг би бути рівночасно й орґанізатором дотичної місцевости.

Опісля забирають слово заступник гол. предсідника В. Малевич і контрольор Д. Капітула, які поділяють думки рекордового секретаря Д. Галичина щодо потреби заанґажування окремих орґанізаторів принаймні по великих місцевостях.

На тім вичерпано дискусію над повищою справою і на внесення радного А. Шаршоня, поперте контрольором Д. Капітулою, постановлено, щоб екзекутива поступила в тій справі так, як уважатиме за відповідне.

Ювилейні нагороди.

Радні І. Гузар і Т. Шпікула пропонують, щоб У. Н. Союз провадив ювилейну кампанію за приєднування нових членів між іншим також при помочі радія.

На це предсідник М. Мурашко стверджує, що реклама при помочі радія може бути добра, але забагато коштує. Тому треба розважити, чи такі кошти оправдалиб себе. Практика виказує, що обезпечення можна продати комусь найскорше через знайомство й особисту стичність. Отже кориснiше буде вжити ті гроші на роздання спеціяльних нагород тим членам, які працюватимуть на протязі цього року над приєднуванням нових членів.

По довшій дискусії, яка велася над справою признання нагород за приєднування нових членів на протязі біжучого року, на внесення контрольора Д. Капітули, поперте радним І. Ваверчаком, одноголосно ухвалено такі ювилейні нагороди:

За 1	повнолітного члена	$ 1
За 5	повнолітніх членів	6
За 10	„ „	12
За 15	„ „	18
За 25	„ „	30

За кожну дитину, звербовану до Молодечого Департаменту, 50 центів. Крім нагород для поодиноких членів ухвалено також призначити 10 премій для тих відділів, які приєднають найбільше нових членів на протязі біжучого року. Спеціяльна нагорода буде уділена також за орґанізування молодечих відділів.

(Кінець буде).

Д-р Г. Ґ. Скеґар,
Шікаґо, Ілл.

ЩО ПИШУТЬ ПРО УКРАЇНЦІВ

Часть VIII.

Нема мабуть такого Українця на світі, щоби він не знав про польську „пацифікацію" з 1930 року — коли польське військо й жандармерія побили поверх 300 тисяч Українців, із яких багато осіб померли. Про цю подію писали в той час ріжні часописи, а вже найважнішу ролю в цім русі відіграла преса, друкована анґлійською мовою. Та ріжні кореспонденти представляли український зрив під Польщею на ріжний лад. Я завдав собі труду переглянути всі телеґрами-каблеґрами з того часу, і між іншими знайшов звідомлення одного кореспондента „Шікаґо Трибюн", де він подає цілу низку причин ненависти між Українцями і Поляками, а заразом подає деякі риси нашого характеру, як то ми самі ділимося на ріжні партії і т. п. З сими виводами ми можемо годитися, або не годитися, але про ті спостереження чужинця знати нам треба.

Це звідомлення я подаю тут слово в слово (навіть з помилками, як О. В. О., бо має бути У. В. О., себто Українська Військова Орґанізація).

"MINORITIES IN POLAND HEADING FOR OPEN REVOLT.

Efforts to End Reign of Terror Fail.

"LWOW, Sept. 24, 1930.—The most difficult minority problem in Poland, where four languages are officially recognized, is arising in increasingly serious proportions in the three eastern districts of the country, where 6,500,000 Ukrainians, different in speech, religion, and tradition, are pressing their demands for autonomy.

These demands recently have been developing into open insurrection in the eastern parts of former Austrian Poland, or Galicia. Attacks have been made upon government officials, trains and public property, and arson and robbery of mail coaches have been almost daily events. Only yesterday Ukrainian terrorists set fire to the Polish district in the city of Kozow, near here, destroying 57 houses. Hundreds of arrests have been made by the Polish police, but to no avail.

Long Time Enemies.

The Ukrainians have always been enemies of the Poles, and are more hostile at this moment than for many years. They have a long series of grievances which they are pressing upon the government with much the same vigor which has made Lwow unsafe for any president or premier, as shown by numerous attempted assassinations.

The population of the three districts is composed for the most part of peasants, with a relatively small number of educated leaders.

Part of the renewed activity of the Ukrainian terrorists, known as the O. W. O., has been caused by the meeting of the League of Nations.

Attempts at Peace Futile.

This always happens on the eve of discussion of the minorities question. Another interpretation of the Poles for their activity, although it is denied by Ukrainian politicians, is that there is a strange coincidence between their depredations and the German agitation for revision of the Versailles treaty and the removal of the Polish corridor.

The Polish government has used every method to fight the insurrection. Governors, from the most liberal to the hardest, have been changed one after another, but so far without success in the pacification of the country. So many attempts have been made to assassinate the president and Marshal Pilsudski that neither visits Lwow.

Split Among Selves.

Tre Ukrainians themselves are split into many divisions, but they find union in one habitual state of mind, hatred for Poland. Strangely, the hope of settling the differences between the Poles and the Ukrainians is based for the time on another common hatred—the joint fear of the soviets.

The insurrectionists find themselves divided roughly into two main groups—those who aim at independent Ukrainia, composed of territories at present divided among four countries, Poland, Czecho-Slovakia, Rumania and Russia. The other plan provides for autonomy under the different governments.

The idea of a Ukrainian nation is considered even by the most fantastic enthusiasts as an impossibility under the present circumstances, but they are the most outspoken and the most rebellious of the minority leaders.

Statistics complied for Ukrainians placed their numbsr in Poland at 6,500,000. They figure that they constitute 15 per cent of the Polish population. Their estimate is not far from that of the Polish government. These people occupy an area of 55,300 square kilometers.

An effort to placate this large minority group was made by the Polisn government in 1924. A series of law to three minority languages, among them the Ukrainian, in place of statutes enforced before the war discriminating against the tongues of the minorities.

(Chicago Tribune Press Service)

(Chicago Daily Tribune: Thursday, September 25, 1930.)"

Прийшлося би спростувати тут кардинальну помилку кореспондента, а це останній уступ, де говориться, що Поляки правно визнали рівноправність української мови в межах Польщі. Та кореспондент грубо милиться. Для доказу наведу матеріяли, друковані по анґлійськи в "SLAVONIC REVIEW", ст. 585, з дати MARCH 1931, VOL. IX. No. 27 — де є зацитована промова Ґрабського, яка дослівно звучить так:

"I suppressed Ukrainian school ... I note with satisfaction that a thousand and some hundreds of these schools have been convertet into bi-lingual schools... It is a pleasure to emphasise that the Ukrainian language is losing under Poland the rights which it possessed under Austria as the second official language of the country. Communes with an Ukrainian majority can no longer impose upon schools instruction in the Ukrainian language."

А тепер справа української мови під Польщею стоїть іще гірше ніж тоді, коли Ґрабський виголошував оту, згадану вище промову.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 182 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю у моїм тяжкім положенню.

Кличу всіх тих Українців, котрі ще не належать до нашої орґанізації, щоби негайно вступали в наші ряди, бо тільки своя рідна орґанізація поможе нам в біді. Бажаю якнайкращого успіху нашій орґанізації. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Палій,
Кліфтон, Н. Дж.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 235 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду запомогового, коли при роботі я стратив обі ноги, а також за теперішню поміч. Бажаю якнайкращого розвитку нашій орґанізації.

Іван Бобак,
Росфорд, О.

Мусій Степанчук.

ЛЮБА ВЕСНА.

Знову сонічко усміхнулося
І життя нове ворохнулося:
Ніжні пупінки розвиваються,
Солодощами наливаються,
Вже й комашечки в путь забралися,
Малі пташечки з гнізд піднялися;
Зникла в безвісти пітьма німа:
Прийшла весна,
Люба весна.

З хаток вибігли малі дітоньки:
На устах у них сміх і пісеньки,
В барвах, свіжости цвітуть личенька,
Раем-щастячком сяють оченька;
Хмарка дощ несе теплим вітриком,
Груди дихають свіжим воздухом,
Це іде життя сила нова:
Прийшла весна,
Люба весна.

Небо ангелом прихиляється,
Сонце до землі залицяється
І пишається і голубиться,
І витається і цілується,
І пронизує все: людей усіх,
До життя кличе, до діл нових,
Бо життя нове несе вона:
Наша весна,
Люба весна.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

PROTEST HONOR TO BE SHOWN POLISH GENERAL.

Burges Agrees Not to Fly Polish Flag Here

Following a meeting with representatives of various Ukrainian organizations of Ambridge, this morning at 11 o'clock, at the City Building, Burgess P. J. Caul agreed that the Polish flag would not be flown with the American at the City Building on Sunday, as had been announced in honor of General Haller, Polish war hero, who will be a visitor here.

The Ukrainian delegation representing the Sts. Peter and Paul Ukrainian Catholic church, the St. Vladimir Orthodox church, and other Ukrainian organizations in the town, protested the official proclamation of the Burgess, which likened the political conditions and ideals of Poland to those of the United States.

The resolution, signed by the boards and priests of the two churches, and the other Ukrainian clubs, declared among other things that "it is a fatal mistake to cherish the conviction and represent Poland as an ideal state and a fortress of political liberty comparable to our United States. On the contrary, as much as heaven is distant from earth, so far distant and different are the real conditions in Poland from those prevailing in the United States, whose flag is the world renowned banner of real liberty, equality and brotherhood. Let this flag alone decorate our borough hall forever."

The resolution, several pages in length, contains charges of persecution and murder of Ukrainian citizens in Galicia by the thousands and further declares that General Haller was the leader of the Polish army that destroyed the liberty of the Ukrainian people, "killed tens of thousands of peaceful, helpless and defenseless people, especially aged persons, women and children —including one hundred priests."

The resolution charged that Poland continues religious and political persecution in Ukraine with thousands thrown into prison without trial, and that the government is not a representative one.

The delegation asked that in the interest of liberty throughout the world no official honor be paid to the General on his visit here. The delegates stated that they had quarrel with the local Polish citizens, with whom they lived in harmony, but wholly against the present government in Poland.

The delegation was headed by Rev. Nicholas Kopachuk, pastor of the Sts. Peter and Paul church, who with others signed the resolution, which was presented to the burgess and to the press.

RESOLUTION OF UKRAINIANS ON GENERAL HALLER

Ambridge, Pa.,

April 24th, 1934

Honorable Philip J. Caul,
Burgess of Ambridge,
Boro-Hall,
Ambridge, Pa.

Your Honor:

At the instant of your recent proclamation, two meetings in protest of mistreatment of Ukrainian People in Eastern Galicia by Polish Government, were held under the auspices of both Ukrainian Churches in Ambridge, Pa., namely the Sts. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church and the St. Vladimir Ukrainian Orthodox Church, in their respective church halls, at Sixth Street and Melrose Avenue, and at Ninth Street and Melrose Avenue, Sunday noon, April 22nd, 1934.

In both assemblies, it was duly moved and unanimously carried the following RESOLUTIONS:

WE, American Citizens and residents of Ambridge and vicinity, emigrants and descendants of emigrants from that part of Ukraine that since 1918 A.D., was allotted to the Republic of Poland, and members of both Ukrainian Churches, the SS Peter and Paul and St. Vladimir, and their affiliated societies, brotherhoods, sisterhoods, and clubs, assembled in their respective church halls this 22nd day of April 1934, do hereby with sanction and authority of the assembled, solemnly declare and publish the following:

WHEREAS, the Honorable Philip J. Caul, Burgess of Ambridge, Pa., at the occasion of an impending visit of a Polish General at Ambridge, issued the other day, an official proclamation in which he tells the military virtues of the said General and compares favorably the political conditions and ideals of Poland with those in the United States and resolves and orders that during General Haller's visit to Ambridge the Borough Hall shall be decorated with the National colors of Poland along with those of the United States.

WHEREAS, in spite of the incident we wish to assure on the one side the Honorable Mr. Burgess of our unchanged friendly feelings and attachment to his person and his Borough administration, and on the other side to intimate our Polish fellow citizens of Ambridge and vicinity that we do not intend to raise any grievances against them, with whom we are living for decades in friendly neighborly relations, now be it.

RESOLVED, that we the American citizens and residents of Ukrainian extraction do hereby voice our opposition to the official welcome in the name of the City of Ambridge, including its Ukrainian citizens and taxpayers, of the Polish General above referred to, and to the display of the Polish flag on building of the Borough Hall, on the ground of the following facts:

FIRST. General Haller in command of a volunteer army, organized and supported by France and her Allies was instrumental in invading and destroying the independent State of Western Ukrainian Republic, that in 1918 arose on the Ukrainian territory that formerly belonged to Austria. The Polish soldiery has overun the country and inaugurated a reign of terror until this day. General Haller has the ill fame of the hangman of the Ukrainian people, and the gravedigger of the Ukrainian liberty.

General Haller's army committed at that time, the most outrageous crimes on the Ukrainian civil population, mistreating and killing tens of thousands of peaceful, helpless and defenseless people, especially aged persons, women and children. Among the victims of cruelties of Hallers invasion were killed one hundred priests. Most detestful, was the murder of the 80 year old prominent priest, Ostap Nizankowsky, of the City of Stryj.

SECOND. Ever since this violent occupation, the Ukrainian people, under Polish Rule, are suffering the most hostile, untold political, religious and economical oppression. Poland is cruelly suppressing and persecuting Ukrainian Churches, Schools, Cultural and Economical Institutions. The Ukrainian language is proscribed from all government establishments.

THIRD. Numerous imprisonments of Ukrainians in Poland are an every day occurence. Many thousands of Ukrainians, every year are filling the Polish prisons. There are persons of all professions, ages and both sexes. Most of the arrested are kept in jail for years without warrant and then, at last are freed without trial. Many thousands were brought to trial and sentenced for treason because they dared to demand political, religious or cultural liberty for the Ukrainian people.

FOURTH. To the innocent Ukrainian political prisoners are applied the most horrible tortures of third degree. In this way thousands of Ukrainians were clandestinely murdered in the Polish jails by the inhuman Polish police. The most outrageous was the murder of Mrs. Olga Bessarab, a highly intelligent Ukrainian woman. She was arrested for no reason at all, on mere suspicion, and fiendishly murdered after a torture of bestial ferocity in a prison in Lwiw, the capital city of Galicia.

FIFTH. In order to acquire the Ukrainian province of Galicia, Poland made promises to the Allies that it would grant home rule to the Ukrainians, permit them full liberty in the realm of Church, education and economic development, including a University in Lwiw, Not one of these promises was realized. On the contrary, the rule of ruthless oppression is growing worse every day. Under Austria, well developed Ukrainian school system were entirely reduced to zero, and the number of secondary schools is being curtailed every year.

SIXTH. In autumn of the year 1930, the Polish Government inaugurated for three months a wholesale murder of the Ukrainian population by letting loose many regiments of diverse denominations of the Polish army on the peaceful, defenseless and helpless Ukrainian towns and villages in Eastern Galicia. Many thousands of men, women and children wer wantonly killed and hundreds of thousands wounded and maimed by beating, flogging and savage tortures. Over one thousand towns and villages pacification. The material damage were afflicted by this "Turkish" was enormous, running into hundreds of millions of dollars. Not only those damages were never indemnified by the Polish Government, but this Government prevented and prohibited any giving of help to the suffering victims. Ukrainian complaints to the allied Powers and League of Nations were not able to prompt any redress.

SEVENTH. Thus there is no wonder that the Polish flag represents to the Ukrainians a hell of murderous tortures and a sea of continuous suffering to their kinsfolk under Poland. The Polish flag is to the Ukrainians the emblem of the most savage oppression, persecution, misrule and mistreatment and slavery. To display this flag officially on the Borough building, built and maintained also by the tax money of the Ukrainian citizens and residents, is to vividly remind the Ukrainians of the despotic oppression and bitter sufferings of their brothers and sisters in Poland and to expose them, quite undeservedly to a grave provocation.

EIGHTH. Such brutalities as there were perpertrated, and still are perpetrated on the Ukrainian people in Poland by the Polish Government, that is no representative but a dictatorial government, and are of a ferocity considered only possible in the darkest jungles of Africa. Eight million Ukraininas in Poland are daily made victims of oppressions, which seemed to have come to an end with the Dark Ages. And the perpetrator of such uncivilized misdeeds is a nation that only yesterday appealed for sympathy and assistance of the world and only and solely thanks to the help of the Allied Powers and America has been freed from foreign oppressors.

NINTH. Therefore it is a fatal mistake to cherish the conviction and represent Poland as an ideal State and a Fortress of Political liberty comparable to our United States. On the contrary, as much as heaven is distant from the earth so far distant and different are the real conditions in Poland from those prevailing in the United States, whose flag is the world renowned, banner of real liberty, equality and brotherhood. Let this flag alone decorate our Borough hall forever.

Very respectfully yours,

Rev. Nicholas Kopachuk, pastor of SS. Peter and Paul Ukrainian Catholic church.

Rev. Omelian Mycyk, pastor of Ukrainian Orthodox church.

(The Daily Citizen, Ambridge, Pa., Friday, April 27, 1934).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, С. Й.

Для Лемківщини.

В нас так уже втерлося, що де не зійдемось і зачнемо говорити про громадські справи, то зараз беремося за критику наших провідників. Так є і з нами, Лемками. Завжди нарікаємо на когось іншого, а самі себе не бачимо. А тимчасом коли хто з нас тільки трохи возьметься за якусь працю, то відразу переконується, що всюди дістає поперття від наших провідних сил. Наші провідники ідуть нам назустріч, а тільки ми не дописуємо. Нас навіть нераз дуже а дуже тяжко притягнути на яке віче, навіть таке, на якім оголошено, що буде мова про Лемківщину. Отаке ми завважали в нашій роботі й підносимо те для нашого власного добра, для рідної справи, для нашої Лемківщини.

В днях 21 і 22 квітня, себто в такі дні як субота й неділя, висвітлювано заходами студії п. В. Авраменка специяльну фільму, з якої дохід призначено на просвітні цілі на Лемківщині. Ґалю дала безплатно українська греко-кат. парохія при 7 вулиці. Все було приготоване як слід, але громадянство не дописало. Що правда, то в нас у Ню Йорку, таки забагато ріжних підприємств і це було перешкодою для успіху нашої вистави. Та п. Авраменко зробив зі свого боку дуже добре для нас діло і йому належиться за це подяка. Але наші Лемки повинні були таку добру справу інакше поперти. І віримо, що другим разом буде інакше. З рідної Лемківщини доходять до нас вісти, що там і старі й молоді взялися до праці й спільно боронять нашу Лемківщину перед польським наступом. Їм треба дати допомогу. І це є завданням нашого комітету.

Всього прийшло на Лемківщину з того підприємства $15.75. З тикетів $9, а добровільні жертви зложили: В. Авраменко $5, а по 50 ц.: М. Когут, М. Медиха, Анна Дешаківна, а Ірина Бойчук 25 ц.

Комітет Допомоги Лемківщині.

Професор: — ... та я ніяк не можу пригадати собі — каже професор кандидатови при іспиті, — щоби вас бодай раз бачив на моїх викладах.

— Так? — дивується кандидат — то може то був мій брат близнюк. Ми дуже подібні до себе.

— Ага! — прояснилося професорови перед очима — це вже зовсім що іншого!

Кандидат пізніше роздумував про своє оправдання, одначе не розумів — як його зрозумів професор — і виправдав.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(102).

Як Таляскара поклала свою руку на клямку тайних дверей, на другім боці стіни княжна Джанцара вела Тарзана до дверей. „Ти боїшся", вона сказала. „Ти мені не віриш? Як так, то подивися самий у кімнату, заки підеш до неї".

Комодофльоренсаль і Таляскара нагло побачили, як під Тарзаном розступилася долівка і він пропав. Падаючи по похилій стіні, Тарзан чув сміх Джанцари. Підлога знову поволі піднялася на своє давне місце.

Княжна стояла, трясучися. Обернувшись позад себе, вона побачила Комодофльоренсаля й Таляскару. Тарзан долетів до кінця проходу й піднявся з глиняної долівки. Він побачив, що знаходиться в кімнаті, і на коротку хвилю подумав, що в ній не було нікого.

Комодофльоренсаль скочив на місце, в якому розступилася підлога. Вона знову розступилась і він чув, як княжна кричала: „То це він любить тебе! Але він тебе не дістане!" Джанцара кинулася на Таляскару з голим штилетом у руках, кричучи: „Гинь, рабине!"